

Verplichte registratie van jachten

Binnen verschillende landen bestaat al jaren discussie over de manier waarop pleziervaartuigen administratief worden vastgelegd. Het Deense tijdschrift **Bådmagasinet** wees onlangs nog op de praktische problemen rond de btw-status van jachten binnen de Europese Unie. Hoewel de EU probeert regels te harmoniseren, blijft het in veel gevallen de verantwoordelijkheid van de eigenaar om te kunnen aantonen dat voor een schip ooit btw is betaald en dat het jacht een geldige EU-douanestatus heeft.

De manier waarop landen dat organiseren verschilt echter sterk. Nederland kent bijvoorbeeld geen algemene registratieplicht voor pleziervaartuigen. Alleen snelle motorboten – die sneller kunnen varen dan 20 km/uur en (klein) vaarbewijsplichtig zijn – moeten verplicht geregistreerd worden. Voor andere jachten bestaat zo'n verplichting niet. In situaties waarin de btw-status van een bestaand schip niet duidelijk is, kan een eigenaar daarom bij de Douane een aparte btw-verklaring aanvragen. Zo'n verklaring kan dienen als bewijs dat de btw destijds is betaald en niet is teruggevraagd bij uitvoer uit de EU.

In België wordt het anders aangepakt. Daar geldt voor veel pleziervaartuigen een registratieplicht. Bij die registratie wordt doorgaans ook meteen de btw-status vastgesteld. Daardoor beschikt een Belgisch geregistreerd jacht bij verkoop meestal al over een duidelijke administratieve status, terwijl in Nederland eigenaren soms later alsnog documenten moeten verzamelen om hetzelfde te kunnen aantonen.

Dat verschil laat zien dat een centrale registratie van pleziervaartuigen ook voordelen kan hebben. In theorie kan één registratiesysteem meerdere functies combineren, zoals het vastleggen van eigendom, de btw-status, de registratie van maritieme zendapparatuur en relevante kenmerken van het schip. Dergelijke gegevens kunnen bijvoorbeeld van belang zijn wanneer een schip een noodsignaal afgeeft of wanneer de autoriteiten een vaartuig moeten identificeren.

Tegelijkertijd is er in Nederland al jaren veel weerstand tegen een algemene registratieplicht voor pleziervaartuigen. Voorstanders, waaronder Hiswa en Watersportverbond, wijzen op voordelen zoals betere statistieken over de omvang van de sector, meer transparantie bij de handel in jachten en mogelijke mogelijkheden om fraude of witwassen via vaartuigen tegen te gaan.

Tegenstanders vrezen juist dat een registratieplicht kan leiden tot meer toezicht en uiteindelijk tot nieuwe belastingen of heffingen op bootbezit. Ook bestaat wantrouwen over wie toegang zou krijgen tot de gegevens en hoe deze gebruikt zouden worden. Die zorgen maken het onderwerp politiek gevoelig. Net als de jarenlange discussie over een uitbreiding van de vaarbewijsplicht wordt men het niet snel eens.

De discussie laat zien dat het vraagstuk van registratie niet alleen een administratieve kwestie is, maar ook raakt aan privacy, toezicht en de relatie tussen overheid en watersportsector. Terwijl Europese regels rond btw en douane steeds meer uniform worden, is de vraag hoe landen hun pleziervaart administratief organiseren voorlopig een nationale keuze.